

zie specifieke richtlijnen) en de grensoverschrijdende observaties in Schengen-verband.

De uitvaardigende overheid kiest de te nemen onderzoeksmaatregelen. De uitvoerende autoriteit moet voor zover mogelijk evenwel een ander soort onderzoeksmaatregel toepassen indien de aangegeven maatregel in het nationale recht niet bestaat of in een soortgelijke binnenlandse zaak niet beschikbaar zou zijn.

De uitvaardigende autoriteit moet ook nagaan of de gekozen onderzoeksmaatregel noodzakelijk en proportioneel is voor het verkrijgen van het bewijs in kwestie.

De toezending van het EOB kan via alle mogelijke/relevante kanalen, zoals het beveiligde telecommunicatiesysteem van het Europees justitieel netwerk, Eurojust, of ander kanalen die worden gebuikt door rechterlijke of rechtshandhavingsautoriteiten. Een gemiste kans dus om ook hier wat meer eenheid te borgen.

De lidstaten worden ertoe aangespoord om in hun verklaring over de talenregeling, behalve hun officiële talen, ten minste één in de Unie frequent gebruikte taal te vermelden.

Een EOB moet geweigerd kunnen worden indien de erkenning of tenuitvoerlegging ervan in de

uitvoerende staat een inbreuk op een immuniteit of voorecht in die staat tot gevolg heeft.

Met het oog op een snelle, doeltreffende en consistente samenwerking moeten uitvoeringstermijnen voorzien en afgesproken worden.

De op het grondgebied van de uitvoerende staat van een EOB gemaakte kosten worden uitsluitend door deze staat gedragen. Maar in sommige gevallen kunnen de kosten onderwerp van overleg worden tussen de uitvaardigende staat en de uitvoerende staat.

Zo blijkt dus dat deze richtlijn, waarover binnen de Raad al in 2011 politieke overeenstemming bestond, ofwel enthousiast kan onthaald, ofwel betreurd moet worden⁵. Een gemiste kans is vooral het feit dat er naast het EOB nog een aantal rechtsinstrumenten blijven bestaan waarin wederzijdse rechtshulpbepaling zijn vervat. De vraag is ook in welke mate de lidstaten EOB's loyaal zullen uitvoeren. Opmerkelijk is het feit dat hierover tussen bijvoorbeeld België en Nederland nog geen overleg is gestart. Indien dit voortduurt, mag er gevreesd worden dat capaciteitsproblemen en verschillende prioriteitsstellingen zullen blijven overheersen.

⁵ VERMEULEN, G. (2013). Het Stockholm-zwartboek justitie en politie. *Panopticon*, 34(5), 349-367.

VERVOLGING, BERECHTING EN MAGISTRATUUR / PROSECUTION, SENTENCING AND JUDICIARY

De Set Seksuele Agressie: een nuttig instrument in de strijd tegen verkrachtingen en aanrandingen?

MARGOT TAEYMANS^a
ANNE MARCOTTE^b

- ^a Attaché, Dienst voor het Strafrechtelijk beleid; Lid van het Vlaams Forum Kindermishandeling (VFK) (Corresp.: Margot.Taeymans@just.fgov.be).
- ^b Dr. in de Dierengeneeskunde; Gerechtelijk deskundige, Laboratorium voor genetische identificatie, Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie.

De omzendbrief geëvalueerd

1) Inleiding

In februari 2014 keurde het College van procureurs-generaal het eindrapport inzake de evalu-

atie van de omzendbrief COL10/2005 betreffende de Seksuele Agressieset (hierna SAS) goed. Deze kwalitatieve evaluatie kwam tot stand in opdracht van het College van procureurs-generaal onder leiding van de substituut-generaal van Luik die hiervoor in de schoot van het College een werkgroep samenstelde. De evaluatie op zich werd uitgevoerd door de Dienst voor het Strafrechtelijk beleid (hierna DSB) en het Nationaal Instituut voor Criminalistiek en Criminologie (hierna NICC).

Hiernavolgend geven we eerst een korte beschrijving van het instrument SAS en haar ontstaansgeschiedenis, om haar en de omzendbrief vervolgens te situeren binnen het huidige beleid inzake seksueel geweld. Hierna gaan we dieper in op de evaluatie van de omzendbrief zelf en haar voornaamste resultaten. We eindigen met

enkele conclusies en aanbevelingen die het beleid tegen seksueel geweld in de toekomst verder kunnen stroomlijnen. Het rapport is zowel beschikbaar op de website van de DSB (<http://www.dsb-spc.be>) als op die van het NICC (<http://www.nicc.fgov.be>).

2) De SAS: wat houdt het nu juist in?

Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de wet van 4 juli 1989 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende het misdrijf verkrachting⁶ heeft België de 'Seksuele Agressieset' ingevoerd. Deze set, doorgaans SAS genoemd, is gebaseerd op de Canadese 'Sexual Assault Examination Kit' en wordt door het NICC uitgewerkt en verdeeld. Het gaat om een instrument dat ertoe strekt de goede ontwikkeling van het gerechtelijk onderzoek in geval van een aangifte van een seksueel misdrijf te waarborgen. De SAS is erop gericht de daders van die misdrijven, via een doordacht systeem voor het verzamelen van bewijzen, beter te kunnen vervolgen en de bescherming van het slachtoffer, door de inperking van de mechanismen van secundaire victimisering, aan te scherpen. De SAS biedt namelijk de mogelijkheid een gestandaardiseerd medisch onderzoek uit te voeren.

De set bevat de instructies en de informatie die nodig zijn ten behoeve van de geneesheer, de politieambtenaar en het slachtoffer. Op de doos staat er een korte beschrijving van de richtlijnen voor artsen en politiebeambten. In de doos zelf bevindt zich een gids voor slachtoffers en ook een kaft met de handleiding en het medisch verslag ten behoeve van de aangestelde geneesheer. Het medisch verslag bestaat uit drie exemplaren, één voor het parket, één voor de geneesheer en één voor het wetenschappelijk laboratorium.

Daarenboven bevat de SAS-doos het materiaal waarmee de geneesheren de vereiste monsternames kunnen verzamelen opdat de genetische identiteit van de dader door een laboratorium voor wetenschappelijke analyse zou kunnen worden achterhaald. Zo is er in de doos materiaal aanwezig in verband met de kledij, maandverband of tampons, uitkleedpapier, een kam voor

de pubisstreek, nagelreinigers, materiaal voor vaginale, anale en urine-afnames en monsternames in verband met orale seksuele betrekkingen of sporen ter hoogte van een beetwond, sporen van sperma, bloed op de huid, referentieharen, referentiebloed, bloed voor toxicologisch onderzoek en andere sporen.

De analyse van de verzamelde sporen geeft een wetenschappelijke toelichting bij het onderzoek inzake de identiteit en de eventuele schuld van de dader. Door de instructies op te volgen en het materiaal van de SAS op een correcte manier te gebruiken, beschikken de gerechtelijke autoriteiten na afloop over een uitgebreider en beter gestoffeerd strafdossier tegen de verdachte.

3) Contextualisering van de evaluatie van de omzendbrief COL 10/2005 inzake de SAS

De SAS-doos heeft als grootste voordeel dat bij het correct gebruik ervan binnen een korte tijdsperiode⁷ de mogelijke sporen die de identiteit van de dader en zijn eventuele schuld kunnen aantonen, gevrijwaard worden. Het is echter een zeer lange en traumatiserende procedure voor het slachtoffer, die dus potentieel een gevaar van secundaire victimisering inhoudt.

De bevoegdheid om een SAS te vorderen, behoort, gelet op de wettelijke bepalingen inzake het lichaamsonderzoek (art. 90bis Sv.), toe aan de onderzoeksrechter of, bij betrapting op heterdaad en schriftelijke toestemming van het meerderjarig slachtoffer, aan de procureur des Konings. Het is een ingrijpend onderzoek aan het lichaam dat na de reeds traumatiserende feiten het slachtoffer voor een tweede maal in haar of zijn seksuele en lichamelijke integriteit aantast. Om die reden hebben de gerechtelijke autoriteiten het gebruik ervan geformaliseerd in een omzendbrief die in 2005 voor de laatste maal herzien werd en geresulteerd heeft in de COL 10/2005 inzake de seksuele agressieset.

Deze omzendbrief heeft twee duidelijke doelstellingen, namelijk enerzijds de kwaliteit van de onderzoeken inzake verkrachtingen en aanrandingen van de eerbaarheid te waarborgen en

⁶ Wet van 4 juli 1989 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende het misdrijf verkrachting, BS 18 juli 1989.

⁷ Met een korte tijdsperiode wordt bedoeld een termijn die korter of gelijk is aan 24 uren na de feiten of na 24 uur als er verdachte biologische vlekken vastgesteld worden.

anderzijds de psychologische verwarring veroorzaakt door seksuele agressie bij de slachtoffers verder te vermijden. Concreet voorziet de omzendbrief in een aantal praktische en juridische richtlijnen ten aanzien van de gerechtelijke overheden en de politiediensten, alsook in medische en wetenschappelijke regels ten aanzien van de gevorderde geneesheren en wetenschappelijke laboratoria. De herziening van de omzendbrief in 2005 legde voornamelijk de klemtoon op het belang van het opstellen van lijsten van artsen en/of ziekenhuizen die gevorderd kunnen worden om de SAS af te nemen alsook het afsluiten van samenwerkingsprotocollen met de ziekenhuizen die bereid zijn om bij hoogdringendheid slachtoffers van seksuele agressie op te vangen. Na meer dan 5 jaar was het hoog tijd de omzendbrief nogmaals aan een evaluatie te onderwerpen. Deze evaluatie heeft haar plaats in het grotere geheel van beleidsinitiatieven inzake de strijd tegen zedenmisdrivingen. Deze zijn voor een groot deel ingegeven door de statistieken inzake verkrachtingen, die niet onmiddellijk een rooskleurig beeld van de situatie geven. De politieke criminaliteitsstatistieken tonen aan dat het aantal geregistreerde verkrachtingen op nationaal niveau tussen 2005 tot en met 2012 jaarlijks *grosso modo* tussen de 3000 en de 3300 schommelen⁸. Dit geeft echter een vertekend beeld aangezien het hier enkel om de geregistreerde verkrachtingen gaat. Men gaat ervan uit dat het aantal werkelijk gepleegde verkrachtingen nog een stuk hoger ligt, dat er dus een groot *dark number* bestaat, dat hoofdzakelijk te verklaren valt uit het feit dat slachtoffers vaak kampen met schaamte- en schuldgevoelens na de feiten en bijgevolg niet de stap naar de politie durven te zetten⁹. Daarenboven zijn het aantal verkrachtingszaken dat bij de parketten tussen 2009 en 2012 is ingestroomd, toegenomen. Hierbij werd gedurende deze jaren gemiddeld in 40% van deze zaken geseponneerd, hoofdzakelijk wegens de motieven 'onvoldoende bewijzen' en

'dader onbekend'¹⁰. Hieruit blijkt dus nogmaals het nut van een correcte en snelle afname en analyse van de SAS, volgens de richtlijnen van de omzendbrief COL 10/2005.

Daarenboven werkt men de voorbije jaren gestaag aan een gecoördineerd beleid inzake allereerste vormen van geweld¹¹. Hierbij bleef echter het luik van het voornamelijk extrafamiliaal seksueel geweld van meerderjarigen een beetje onderbelicht. Dat hierin stilaan verandering komt, blijkt uit het Nationaal Veiligheidsplan 2012-2015 dat stelt dat ernstige feiten die de fysieke integriteit van personen en in het bijzonder vrouwen aantasten, zoals verkrachtingen, prioritair behandeld dienen te worden. Ook de Bijzondere Kamercommissie seksueel misbruik¹² heeft het belang van de SAS en een hiermee samenhangende correcte informatieverstrekking aan het slachtoffer, onderstreept¹³.

Naar aanleiding van het Verdrag van de Raad van Europa inzake de preventie en bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld, ook wel het CAHVIO-verdrag of het Verdrag van

¹⁰ Bron: cijfers van de statistisch analisten bij het College van procureurs-generaal, ook te consulteren op www.om-mp.be.

¹¹ Zie bv. de omzendbrief COL 3/2006 van het College van procureurs-generaal inzake de definitie van het intrafamiliaal geweld en de extrafamiliale kindermishandeling en de gemeenschappelijke omzendbrief COL 4/2006 van de minister van Justitie en het College van procureurs-generaal betreffende het strafrechtelijk beleid inzake partnergeweld. Voor wat minderjarigen betreft kan gewezen worden op het Protocol Kindermishandeling Justitie-Welzijn van 30 maart 2010 en de oprichting in 2011 van het Vlaams Forum Kindermishandeling (VFK).

¹² Voluit Bijzondere Kamercommissie seksueel misbruik betreffende de behandeling van seksueel misbruik en feiten van pedofilie in een gezagsrelatie, inzonderheid binnen de Kerk.

¹³ Zo heeft de wet van 30 november 2011 tot wijziging van de wetgeving wat de verbetering van de aanpak van seksueel misbruik en feiten van pedofilie binnen een gezagsrelatie (*BS* 20 januari 2012) de verplichting ingevoerd voor de procureur des Konings of de onderzoeksrechter om aan het slachtoffer uitleg te vertrekken over hun beslissing geen DNA-profiel te laten opstellen van sporen of van een referentietaal aangetroffen of afgenomen bij het lichaamsonderzoek.

⁸ De politieke criminaliteitsstatistieken zijn te consulteren op www.fedpol-polfed.be.

⁹ Dit blijkt uit de 'Veiligheidsmonitor 2008-2009, samenvatting van de grote tendensen', te consulteren op www.fedpol-polfed.be.

Instanbul genoemd, zal het volgende Nationaal Actieplan tegen partnergeweld (NAP) uitgebreid worden naar alle vormen van geweld op vrouwen en dus ook een luik seksueel geweld bevatten. De resultaten van de evaluatie van de omzendbrief inzake de SAS zullen hierin ook hun plaats krijgen.

Rekening houdende met de hierboven beschreven actuele cijfergegevens rond verkrachtingen en het ruimere beleidskader, werd ditmaal geopteerd voor een grootschalige en zeer grondige evaluatie. Hiertoe heeft de DSB vragenlijsten opgesteld ten behoeve van de gerechtelijke overheden, de justitiehuisen en de politiediensten. Inhoudelijk werd de structuur van de omzendbrief gevolgd en werden de vragen zowel gericht op het bewijs- als slachtofferaspect, rekening houdende met de dubbele doelstelling van de omzendbrief. Het NICC van haar kant heeft de vragenlijsten opgesteld ter attentie van de laboratoria van de technische en de wetenschappelijke politie, de erkende DNA-laboratoria, de ziekenhuisartsen en de wetsgeneesheren. Naderhand werden per onderzoeksgroep nog enkele respondenten geselecteerd voor de afname van een diepte-interview. Deze werden gekozen op basis van hun antwoorden op de vragenlijsten waaruit goede praktijken of knelpunten in de toepassing van de omzendbrief bleken.

4) Voornaamste conclusies en aanbevelingen

Aangezien het om een zeer uitgebreid evaluatierapport gaat, geven we hier enkel de meest frappante bevindingen weer.

Conclusies en aanbevelingen aangaande het cognitieve en communicatieve aspect

De gerechtelijke actoren en overheden blijken zeer goed op de hoogte van de bepalingen van de omzendbrief. De medische actoren van hun kant zijn echter een stuk minder geïnformeerd, wat mogelijk een verklaring vormt voor het feit dat tussen deze actoren onderling vaak misverstanden ontstaan betreffende het belang van de afname, het gebruik en de analyse van de SAS. Onze evaluatie heeft aangetoond dat het gebrek aan communicatie tot vele moeilijkheden leidt, zowel op extern als op intern vlak. Extern gezien is het duidelijk dat er op de meeste plaatsen een

kloof bestaat tussen de medische en gerechtelijke wereld. Hoewel in de omzendbrief reeds in een aantal tools voorzien werd om deze communicatie te vereenvoudigen, toont onze evaluatie aan dat deze op verscheidene punten in gebreke blijven. De gidsen voor de politiediensten en de slachtoffers zijn niet meer up to date, de medische verslagen die volgen na een afname van een SAS zouden te beknopt zijn om een goede gerechtelijk-geneeskundige interpretatie mogelijk te maken en de processen-verbaal zouden soms onvolledig zijn. Specifiek vanuit medische hoek werd het gebrek aan feedback aangekaart over de behandeling van de SAS zodra die bij het laboratorium is aangekomen of over het belang van de door hen uitgevoerde stappen zodanig dat ze hier uit zouden kunnen leren en in de toekomst gerichtere afnames kunnen doen. Daarenboven moet er beter gecommuniceerd worden over de voorwaarden voor de bewaring van de stalen, de noodzaak volledige verslagen op te stellen en het belang van het verrichten van toxicologische analyses in het licht van de druggerelateerde seksuele misdrijven.

Bij de parketten is er voornamelijk een probleem van interne communicatie vast te stellen tussen de magistraten met dienst en de referentiemagistraten. De interne overdracht van het dossier verloopt niet altijd optimaal, waardoor belangrijk bewijsmateriaal verloren kan gaan en de omgang met het slachtoffer er soms onder lijdt. Er dient dus verder geïnvesteerd te worden in de kennis over de omzendbrief en over de SAS zelf, vanuit verschillende hoeken dienen hieromtrent vormingen georganiseerd te worden. Daarenboven dient meer ingezet te worden op communicatie tussen en van de verschillende beroepsgroepen die bij de afname en de analyse van een SAS betrokken zijn. Als goede praktijken uit onze evaluatie zijn onder andere de draaiboeken zeden¹⁴ naar voor gekomen, een nieuw Leuvens model voor medische verslaggeving en een nieuwe Brusselse modelvordering voor de analyse van een SAS. Daarenboven pleiten we ervoor dat zoveel mogelijk gebruik wordt

¹⁴ Zoals deze reeds in de gerechtelijke arrondissementen Antwerpen en Leuven bestaan. Een nationaal draaiboek zeden is op heden in ontwikkeling.

gemaakt van reeds bestaande netwerken en fora, zoals bv. de arrondissementele raden kindermishandeling, om de problematiek tussen de verschillende actoren bespreekbaar te houden.

Conclusies en aanbevelingen aangaande de procedurele en organisatorische aspecten

De meerwaarde van de SAS wordt in het algemeen erkend, maar er zijn nog bepaalde procedurele misverstanden.

We onderstrepen eerst de problematiek van de heterogeniteit van de procedures, zowel in de gerechtelijke als in de medische wereld. De mogelijke redenen zijn dat de procedures te ingewikkeld, te weinig realistisch en te weinig verspreid zijn. We wijzen dus op het belang van eenvoudige, duidelijke, nauwkeurige en correct verspreide procedurele voorschriften. Bepaalde goede praktijken zoals draaiboeken, referentiemagistraten en gespecialiseerde zedencellen moeten aangemoedigd worden om de interventies ter zake te kunnen uniformiseren. Het systematiseren van de opvolging van de aanvragen door het parket zou de handelwijzen kunnen homogeniseren en het risico op fouten en verlies aan betrouwbaarheid van de stalen verkleinen. Een basisopleiding over de SAS, de principes ervan, het belang ervan, de instrumenten erom rond moet aan alle politionele, gerechtelijke en medische actoren worden gegeven.

Er worden ook problemen betreffende de overtuigingsstukken gesignaleerd, namelijk bij de registratie bij de griffie, de bewaring en de teruggave. Zo moet de voorafgaande registratie van de overtuigingsstukken bij de griffie worden verduidelijkt. Wij benadrukken het belang van de goedkeuring door het parket van nauwkeurige richtlijnen met betrekking tot de bestemming die en het gevolg dat aan de afgenomen stalen moeten worden gegeven. Ook de teruggave van de overtuigingsstukken blijft gebrekkig. Dit kan immers zorgen voor een grote secundaire victimisering bij het slachtoffer. Een betere begeleiding van het slachtoffer bij de teruggave maar ook de oprichting van de functie van beheerder inzake inbeslagnemingen¹⁵ worden hierbij aangemoedigd. Deze functie zou immers

de mogelijkheid bieden de stappen inzake de overtuigingsstukken, van de inbeslagneming tot de teruggave ervan te centraliseren en te coördineren. Het voorzien in een gedetailleerde inventaris van de overtuigingsstukken, zoals bij het Brusselse justitiehuis, of een protocol hieromtrent zou op dit punt een betere samenwerking tussen de griffies en de diensten voor slachtofferonthaal mogelijk maken.

De wachttermijnen voor de tussenkomst van geneesheren worden eveneens geheld. Door het gebrek aan wetsgeneesheren en hun beperkte beschikbaarheid, het gebrek aan gerechtelijk-geneeskundige ervaring van andere geneesheren(-specialisten) ter zake, de onvolledige listings van bekwame geneesheren of samenwerkingsakkoorden, moet het slachtoffer vaak veel geduld hebben.

Gezien de moeilijkheden op organisatorisch vlak, pleiten de actoren in het veld hetzij voor de oprichting van gerechtelijk-geneeskundige centra met een multidisciplinair beheer, hetzij voor de verdere invoering van afdwingbare protocollen voor een optimale en interdisciplinaire tenlasteneming van het slachtoffer. Het is belangrijk dat rond zedenfeiten een polyvalente reactie wordt opgebouwd met betrekking tot de fysieke en mentale gezondheid van de slachtoffers, de wetenschap en justitie. Het afsluiten van samenwerkingsakkoorden, het versterken van hun afdwingbaarheid binnen de medische wereld en het regelmatig updaten van de lijsten van geneesheren of ziekenhuisdiensten zouden de toestand kunnen verbeteren.

Het is belangrijk dat de situaties waarin de verwezenlijking van een SAS relevant is, worden gesystematiseerd en verduidelijkt. Het economische aspect speelt ook een belangrijke rol op dit vlak en meer specifiek bij de analyse van de stalen. Er moet worden nagedacht over de minimalisering van de kosten zonder dat daarbij de wetenschappelijke en gerechtelijke voorschriften uit het oog worden verloren. Hiervoor is het van belang dat er een bepaalde hiërarchie vastgelegd wordt tussen de meest relevante sporen en de andere sporen. We pleiten daarom voor een veralgemeend gebruik van de

¹⁵ Artikel 5, § 1, 7°, van het KB van 2013 inzake DNA voorziet in de functie van beheerder van

inbeslagnames waarvan de opdracht ruim is uiteengezet in het Verslag aan de Koning.

Brusselse modelvordering, die een hiërarchie in de analysevorderingen brengt, wat ons inziens zal leiden tot een meer rationele en homogene aanpak in de analyse van de SAS.

Uit onze evaluatie is ook gebleken dat de stalen momenteel niet altijd correct bewaard worden, wat uiteraard nefast kan zijn voor hun verdere gebruikswaarde. Hierbij stippen we aan dat het belangrijk is om strikte voorwaarden voor de bewaring te omschrijven en om de betrokken personen daarvan in kennis te stellen. Bovendien zou in de toekomst meer rekening moeten worden gehouden met de aard van de stalen om enige aantasting van het DNA of schimmelvorming te voorkomen.

Conclusies en aanbevelingen aangaande het victimologische aspect

Eerst en vooral: slachtoffers moeten gesensibiliseerd worden om vlugger naar de politie te stappen, die hen kan begeleiden naar een arts om een SAS af te nemen. Een eerste stap in de goede richting is hierbij ondertussen gezet met de grootschalige sensibiliseringscampagne 'Verkrachting, doorbreek de stilte'¹⁶.

Het slachtofferonthaal blijft volgens de respondenten jammer genoeg nog steeds te weinig toereikend. In verschillende arrondissementen en politiezones worden momenteel proefprojecten of protocollen ingevoerd teneinde de kwaliteit en de permanente opvang van de slachtoffers te waarborgen. Het zou interessant zijn om die systemen te verspreiden naargelang van de behoeften en de middelen van de arrondissementen. Een systeem met wachtdienst zou moeten worden opgezet op grond waarvan zo snel mogelijk aan de behoeften van slachtoffers inzake politionele slachtofferbejegening kan worden voldaan. Er dient gezorgd te worden voor een 24/24u permanente voor de opvang van de slachtoffers van zedenmisdrijven. Bovendien zou de psychologische bijstand moeten worden aan-

gescherpt. Het profylactische aspect¹⁷ is ook nog problematisch. Op heden is er geen systematisch gratis profylactische zorgverlening verzekerd. Het is dus van fundamenteel belang dat de medische bijstand aan slachtoffers wordt verbeterd. In bepaalde ziekenhuizen werden procedures vastgelegd, maar die procedures moeten nog worden gepreciseerd, uitgebreid en gesystematiseerd in het kader van de SAS.

Wat de minderjarige slachtoffers betreft, blijven bepaalde gebreken aanwezig. Zo kan er sprake zijn van een te groot speculum, waarbij sommige artsen pleiten dit te vervangen door een pediatrisch speculum, en soms gehaaste en weinig meelevende geneesheren.

Bovendien, hoewel uit de evaluatie gebleken is dat de meeste repondenten uiterst tevreden zijn over de SAS, werden er toch nog enkele suggesties ter verbetering gedaan. Moeten we voorzien in een SAS specifiek voor minderjarigen? Zijn de spoelingen nog steeds actueel of dienen zij te worden vervangen door wissers? Het zou nuttig zijn om over dit topic rondetafelgesprekken te organiseren met de betrokken specialisten.

5) Besluit

De evaluatie bevestigt het nut van de SAS en dit ondanks haar complexiteit. De SAS staat in het middelpunt van de medische, gerechtelijke en wetenschappelijke wereld en heeft tot een werkelijke vooruitgang geleid in het kader van de bewijsgeving en de gerechtelijk-wetenschappelijke tenlasteneming van feiten van seksueel geweld. De punctuele en structurele aanbevelingen van onze evaluatie aangaande de cognitieve, communicatieve, procedurele, organisatorische en victimologische aspecten inzake de SAS zullen de basis leggen voor de werkgroep belast met het aanpassen van COL10/2005. Het ultieme doel hierbij is de betrokken actoren en procedures nog beter op elkaar af te stemmen en te organiseren, zodanig dat de SAS het verschil kan maken voor elk slachtoffer dat bij de politie aanklopt na een verkrachting.

¹⁶ Een initiatief van de Belgische overheid, de politie en het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen, <http://www.hulpnaverkrachting.be>. Hierin staan nuttige tips voor slachtoffers en hun omgeving indien zij met seksueel geweld geconfronteerd worden.

¹⁷ Risico op zwangerschap, opsporing van seksueel overdraagbare aandoeningen, HIV-incubatieperiode, ...